

Katastrofat tona

Kur u dogjën depozitat e karburantit në lagunen e Lezhës, gjithë publiku e ndjeu se tashmë katastrofat ekologjike dhe për vëndin tonë nuk janë më fantashkencë. Por shumë pak veta e dinë se kur dhe ku mund të ndodhin ato në të ardhmen dhe sa do të jete dem i tyre. Fjala katastrofë është përdorur më parë për shkatërrimet e mëdha natyrore të ndodhura kryesisht nga një komete që godet planetin dhe shuan një pjesë të sajë, një shpërthim i fuqishëm vullkanik që pëmblyt në zjarr rajone të tëra, një tëmet i shkallës 9 ballë, një pëmblytje e madhe etj.

Pra të gjitha këto ishin nga dikuri të njohura natyrore që nuk shkaktoheshin si pasojë e veprimeve të njeriut. Planeti ynë i ka patur atogjatë gjithë historisë së tij, dhe si të tilla kanë qënë dikuri normale të natyrës. Por ja sot, në shekullin e 21, veprimet në natyrë të species "Njeri" janë bërë aq të shumta dhe aq të mëdha sa që katastrofa të përmasave të tilla tashmë ndodhin për shkak të tij. Kështu psh. ndodh një shpërthim në Cernobil që vret më shumë se sa një komete e ardhur nga kozmosi, ngrorja globale e shkaktuar nga gazet e lëshuara nga veprimtaria e njeriut ka shkaktuar tajfune dhe pëmblytje shumë më të mëdhenj dhe më të shpeshtë se sa më parë. Ato vrasin mijra njerëz dhe dëmet ekonomike shkojnë mesatarisht rreth 150 miliard dollar çb vit.

Vijon në faqen 5

Mjedisi, bomba me sahat e shqiptarëve

Pamje nga djegia e naftës në depozitat në Lezhë

Laguna e Knallës ende vazhdon të jetë e mbuluar me naftën e depozitave

Gëzuar 2007

nga "Ekolëvizja"

Gjelbërimi 'shtegu' drejt fitores

Kandidati i Partisë Demokratike për kryetar Bashkie në Tiranë, Sokol Ollashi, i cili është tashmë rivali i vetëm i Edi Ramës, kryebashkiak prej dy mandatesh, dhe që pretendon të bëhet për të tretën herë, ka bërë tashmë prezantë platformën e tij elektroale.

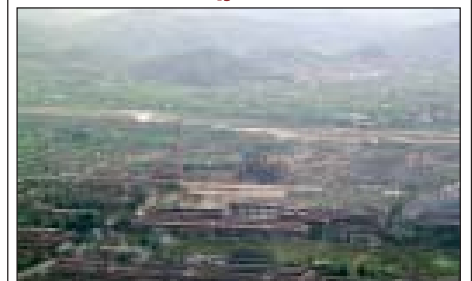
Lexo fq. 2

Përshëndetje

- ❖ Klasa politike mban peng zhvillimin e vendit
- ❖ Sjellja jonë ndryshon mjedisin
- ❖ Ka ikur koha e emocionalizmave dhe e romantizmit për mjedisin.
- ❖ 2007-ta, viti i zgjimit të ndërgjegjes në mbrojtje të mjedisit

Lexo fq. 4

Faktorët që mbajnë peng zhvillimin e qytetit industrial

Që në vitet '70, kohë kur u hap edhe operatori i parë industrial në Elbasan ky qytet vuan ndotjen. Elbasani ribetet një nga qytetet më të penalizuara përsa i përket ndotjes së mjedisit.

Lexo fq. 3

Faktorët që mbajnë peng zhvillimin e qytetit industrial

Lexo fq. 3

MJEDISI NË RADHË TË PARË

Lexo fq. 6

Gjelbërimi 'shtegu' drejt fitores

Mjedisi dhe infrastruktura prioritetet e kandidatëve për Tiranën

Olldashi - Gati projekti i ri për Tiranën

Argetina Tanushi

Kandidati i Partisë Demokratike për kryetar Bashkie në Tiranë, Skol Olldashi, i cili është tashmë rivali i vetëm i Edi Ramës, kryebashkiak prej dy mandatesh, dhe që pretendon të bëhet për të tretën herë, ka bërë tashmë prezantim platformën e tij elektorale. Ai është shprehur mbi programin e tij, në të gjitha takimet që ka bërë me komunitetin. Vihet re një fenomen, ai i mbizotërimit në programin e tij problemet mjedisore dhe infrastruktura. 600 m në vijë ajrore nga qendra e kryeqytetit, ka një infrastrukturë në kushte të rëndësishme, megjë të pasht ruara, haltë dhe grumbuj plehrash, ndaj Olldashi ka kërkuar mbështetje për projektin e ri të Tiranës, që shpejti do të bëhet publike, pasi është ende në ideim. Ky projekt përfshin rregullimin e pjesë së mbetur të parregulluar të lumit Lana, si dhe mugët në periferi të kryeqytetit. Në angazhimi që në vitin e parë të

mandatit të bëjnë sistemimin e lumit Lanë në të dyja anët e saj, si dhe mugët që do të lidhin unazën ekzistuese me zonën e Kodrës së Prifiti, Shkozën dhe zonën e Xhamllikut". T'i kthej Tiranën qytetarëve, duke i dhënë fund qeverisjes së kryeqytetit nga kryebashkiaku i bulevardit.

Programi Gjatë takimeve të kandidatit demokrat, të vetmën rival të Ramës tashmë, Olldashi ka paraqitur programet e për ndryshimin e Tiranës. Bëhet fjalë për planin urbanistik, mbajtjen, fumizimin me ujë, gjelbërimi dhe lejet e ndërtimit. "Kanë kaluar 6 vjet, pra dy mandate radhazi, Tirana nuk

RAMA

Duke zgjeruar të gjitha arteriet e organizimit të qytetit tonë, ne njëkohësisht po shtojmë edhe mushkëritë e tij me mbjellje pemësh në çdo stinë. Ne kemi ambicien që të garantojmë një të ardhme sa më të sigurtë dhe në katër vitet e ardhshme do të mbjellim 10 mijë pemë, të cilat do t'i japin qytetit një përmasë të gjelbër shumë më të fortë se kjo e sotmja, e cila është një bazament i ngritur mbi një të shkuar, ku qyteti kishte humbur çdo metër katror gjelbërim dhe ku pas rrënojave të ndërtimeve të paligjshme që ne pastruam na u desh të rifillim me ringritjen e qytetit të gjelbër.

kryetari aktual i bashkisë. Qyteti nuk ka strukturë, por po ndërtohet në mënyrë kaotike kudo ku mundet dhe sido që mundet". Këto kanë qënë ndër një pjesës e fjalimeve të Olldashit, njëkohësisht edhe sulmet ndaj Ramës. Për hartimin e programit elektorale, sigurisht për të qënë sa më i besueshëm

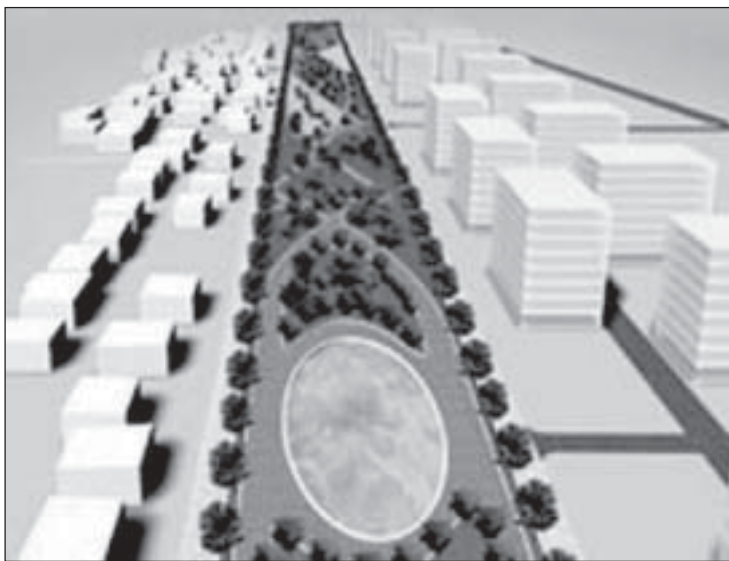
ndryshimin e Tiranës. "Bashkia fshihej mbas mungesës së kompetencës për billokimin dhe prishjen e ndërtimeve abuzive, ndërsa qeveria socialiste mbas lejeve abuzive të bashkisë, ndërkaq që drejtuesit e secilit nivel ndanin influencën dhe përfitimet e pista nga tregu i ndërtimeve. Praktika e dhënies së shesheve dhe lejeve të ndërtimit në Tiranë bazohet në favorizimin e një grupi të ngushtë interesash e njëkohësisht në mohimin brutal të së drejtës për zhvillim e pronës së shumicës", është shprehur Olldashi gjatë tureve të takimeve që ai ka patur.

Prioritetet

Kandidati demokrat për kreun e Bashkisë së kryeqytetit, Olldashi ka bërë të ditur se prioriteti i kandidaturave të mavoranës së djathtë në këtë proces do të jetë decentralizimi, proces i cili sipas tij, ka nevojë për më shumë lidhje direkte me qytetarët. "Ndaj, për të drejtuar minibashkitë, janë zgjedhur politikanë të aftë dhe njerëz të përkushtuar, që ofrojnë të gjitha garancitë për një qeverisje lokale shembullore, ku qytetari dhe jo pushtetari, do të jetë në qendër të vëmendjes. Eliminimi i ndërtimeve pa leje dhe çlirimi nga kaosi urban, ishte një zotim i paraqitur nga kandidatet, për të bërë të mundur kthimin e njëjësive vendore "të banueshme për të gjithë banorët e tyre".

OLLDASHI

- Olldashi, projekt për rregullimin e rrugëve të periferisë
 - Projekti "Olldashi", lulishte në Fushën e Aviacionit
 - Rregullimi i parkut Kombëtar
 - Risjellja në jetë e Liqenit Artificial
 - Shtimi i lulishteve dhe parqe për të të moshuar, dhe fëmijë.
 - Plani urbanistik për Tiranën.
 - Eliminimi i ndertimeve pa leje dhe çlirimi nga kaosi urban,
 - Rregullimin e pjesë së mbetur të parregulluar të lumit Lana
 - Shtrimi i rrugëve në periferi të kryeqytetit.
 - Që në vitin e parë të mandatit të bëjmë sistemimin e lumit Lanë në të dyja anët e saj
 - Të rregullojmë rrugët që do të lidhin unazën ekzistuese me zonën e Kodrës së Prifiti, Shkozën dhe zonën e Xhamllikut

ka ende një plan, edhe pse është premtuar në vitin 2000 nga

tek elektorati që do ta mbështesë Olldashin, kandidati i demokratëve ka krijuar një KOP. Ndoshta nga aksperiencia pozitive që KOP ka patur në zgjedhjet e 3 korrikut. E gjithë kjo, sipas Olldashit bëhet për të patur një plan urbanistik të mirëmenduar, dhe shumë funksional për Tiranën. Sipas Olldashit, këta ekspertë po përgatisin projektin e tij për

Psikoza e rivalit

Mjedisi ka qënë një prej prioritetave që kandidati i kampionit blu ka bërë prezantim në platformën e tij elektorale, projekt për rregullimin e rrugëve të periferisë Projekti "Olldashi", lulishte në Fushën e Aviacionit, për më shumë mugët të rregulluara, për sheshe ku do të luajnë fëmijët, për marjejen masive për uljen e nivelit të ndotjes së ajrit etj. Një fushatë e gjelbër përsa i përket premtimeve. Por, sa të realizueshme janë këto premtime, dhe sa duhet të jetë këmbëzgjatja e vënies në jetë të tyre? Mbi ç'lehtë do të konturshet plani urbanistik i Tiranës, duke ditur që ka aq shumë probleme? Aqgjë më t'për nuk i thuhet komunitetit, veçse do të bëjnë këtë, atë edhe atë tjetër gjë për ju, nëse në votoni! Kjo është platforma elektorale e bazuar në mjedisi, kjo për të dy kandidatët, Rama, i cili i qëndron këmbë asaj çfarë ka nisur dhe se do të mund ta përfundojë, nëse populli kryeqytetas ia beson sërish votën. Por, njëra anë e medaljes është pikërisht kjo, paraqitja e dy kandidatëve, dhe imazhi që ata krijojnë në këtë periudhë "qendrorisht konfuzë" për të të gjitha palët, dhe nga ana tjetër qëndron komuniteti, i cili vetëm për pak kohë ka në dorë ata që në pas do të jenë zëri i tyre në strukturat qeverisëse. Por, a ka ditur ndonjëherë

populli shqiptar të zgjedhë të duzin, apo është bërë gjithmonë maksimumi i mundshëm, në zgjedhje? Në fakt ajo që populli ka dëshiruar më shumë ka të bëjë me sharrjet dhe akuzat drejt rivalit të tij, 'kundërshtarit', siç preferohet të konturshet në fjalorin politik. Kështu, edhe kandidatët e dy kampeve, nuk i shpëtojnë dot paraardhësve, të cilët për të lartësuar veten në komunitet zgjedhin mugën e akuzës nga rivali, duke e cilësuar kundërshtarit, 'amik' mendësi. Kjo e fortë në strojëritë ku ka ekzistuar apo ekziston ndarja në fise dhe grupe. Kjo ka rindohur edhe në para sistemin komunist, i theksuar në ideologjinë komuniste, dhe e trashëguar, ashtu pa ndryshuar aspak mjedisi ka ardhur deri në ditët e sotme. Mjafton vetëm të dëgjosh një fjalim të njërit apo tjetrit kandidat, dhe do ta kuptoni që vërtetë shqëria nuk paska ndryshuar mendësi. Në fakt nuk është koha që ndryshon gjërat, mendësitë, por janë njerëzit që duhet ti ndryshojnë ato. Që grup, cili do qoftë, po të jetë rival, automatikisht është kundërshtar. Gjithsesi, ishte një paroxore e shkurtër mendësi për të tejzuar idenë se vërtetë kandidatët kanë një platformë alatorale, dikush të bërë prezantim në parë e dikush tani. A nuk do të ishte në

mirë të limin nënjë mendësinë e vjetëruar tashmë, dhe në vend të gjidjave të flisnin më shumë për atë çfarë do t'i japin realisht komunitetit, në këmbim të votës. Të bëhet e qartë popullit, deri në detaje programin e tyre dhe mënyra apo mugët që do të përsikohen deri në realizimin e asaj platforme, në mënyrë që komuniteti të votojë atë që mendësi do t'i shprehë në mugë më shumë, gjelbërim dhe ajër të pastër, më ujë në robinetat e tyre, dhe me një qytetari në shërbim. Në të kundërt komuniteti, si gjithëherë do të votojë për atë që ka një frazeologji të pasur në fushën e sharrjeve dhe akuzave!!!

Përsa i përket programit Rama tashmë është i ditur nga opinioni publik, pasi kandidati socialist do të vazhdojë në po atë mugë që është nisur. Gjelbërimi i Unazës dhe i gjithë Tiranës, mugët të rregulluara, ujë dhe ajër në të pastër, është një pjesë e asaj çfarë Rama ka bërë dhe do të vazhdojë të bëjë në të ardhmen, gjithmonë nëse kryeqytetasit nuk do të tregohen të kësyer ndaj tij, astu sikurse nuk u tregua në për dy mandatat e kaluara. Rikonstruksioni i akseve rrugore, me të gjithë komponentët e tyre, janë disa nga prioritetet e Ramës, për Tiranën.

Konferencën mbi "Planin Kombëtar të Veprimt për heqjen nga Perdorimi dhe Eliminimin e NOQ-ve"

Në ditë 21 dhjetor në mjediset e Hotel Tirana International Ministria e Mjedisit organizoi konferencën mbi "Planin Kombëtar të Veprimt për heqjen nga Perdorimi dhe Eliminimin e Ndotësive Organike të Qendrueshëm". Në konferencë membin pjesë perfaqësues të MPPAU, ministrive të interesuara, institutëve shkencore, universitetëve dhe QJF-t.

Në këtë Konferencë grupet e ndryshme të punës paraqitën planet kombëtare për eliminimin e NOQ-ve në drejtime të vecanta

Planin Kombëtar të Veprimt është hartuar nga MPPAU në bashkëpunim me shumë aktore të tjera përfshirë Programin e Konbeve të Bashkuara për Zhvillim.

Zbatimi i tij është detyrë e gjithë aktorëve që marrin pjesë në hartimin e tij, në kuadrin e përpjekjeve të bashkuara dhe të koordinuara për integrimin Europian të vendit. Njëkohësisht zbatimi i tij, është detyrim ligjor që rrjedh nga qenia pale në Konventën e Stokholmit për Ndotësit

Organik të Qendrueshëm, të cilën Shqipëria e ka ratifikuar në tetor 2004.

Zbatimi i këtij plani nga administrata shtetërore, institutet kërkim-shkencore, komuniteti i biznesit dhe QJF-t, pritet përmirësimet në shëndetin publik, në situatën mjedisore, sidomos flores dhe faunes në zonat ku janë identifikuar burimet e ndotjes nga NOQ-t. Njëherësh, zbatimi i këtij plani do të sigurojë kontributin kombëtar në përpjekjet globale për eliminimin e Ndotësive Organike të Qendrueshëm.

Faktorët që mbajnë peng zhvillimin e qytetit industrial

Argetina Tanushi

Që në vitet '70, kohë kur u hap edhe operatori i parë industrial në Elbasan ky qytet vuan ndotjen. Elbasani mbetet një nga qytetet më të penalizuara përse i përket ndotjes së mjedisit. Një ndër problemet që e

fushës së politikës, ata të strukturave qeverisëse vendore dhe atyre qëndrore dhanë mendimin e tyre për këtë fenomen, përpara një auditori që nesër do të jetë e ardhja e Elbasanit. Neritan Ceka, Jemin Xhano,

Bashkia e Elbasanit ka shtuar gjatë këtij viti sipërfaqet e gjelbërta në këtë qytet. Nën kryetari i bashkisë së Elbasanit, Lulzim Shahinajt, tha sot (e enjte) për ATSH-në se, "sipërfaqet e gjelbërta në Elbasan janë në parametrat e duhur". Sipas Shahinajt, janë rikonstruktuar shumë lulishte dhe minilulishte në lagje të ndryshme të qytetit.

"Meqë moti është i lagësht vetëm ditët e fundit në bulevardin "Qemal

Stafa" u mbollën 14 palma të cilësive shumë të mira", tha Shahinajt, duke shtuar se në ditët në vazhdim, në rrugë të ndryshme të qytetit, do të mbillen mbi 100 pemë, me një fond prej 70 mijë lekësh, të ardhura të Bashkisë. Gjatë vitit 2006 janë mbjellë shumë pemë në rrugë të ndryshme të qytetit, dhe sipas Shahinajt edhe gjatë vitit 2007 parashikohet mbjellja e mjaft drurëve dekorativë dhe krijimi i

lulishtave të reja, si dhe mbjellja e luleve sipas stinëve. "Megenëse jemi në fazën e hartimit të buxhetit një prioritet është dhe përmirësimi dhe shtimi i sipërfaqeve të gjelbërta në qytetin e Elbasanit", tha nënkryetari i bashkisë duke kërkuar mbështetjen e operatorëve të mëdhenj si Kurum, Darfo dhe ECF që në shenjë mirënjohjeje për qytetin e Elbasanit të mbjellin me pemë një rrugë, për të përmirësuar mjedisin në këtë qytet.

ka shogëruar komunitetin e Elbasanit edhe për një fakt tjetër, atë i të qënurit vend industrial. Mes shumë problemesh të tjera, të cilat shqetësojnë komunitetin Elbasanas, mjedisi është plaga që dhanë, është faktori që ka marrë jetë njerëzish dhe që çdo ditë vazhdon në po të njëjtat ritme. Në takimin mediatik Auditorium, të zhvilluar në këtë qytet, një vend të veçantë zuri pikërisht kjo temë. Përsëri të

Valentina Leskaj dhe kryetari i Bashkisë së Elbasanit z. Turku. Ndotja nga operatorët industrialë, mos menaxhimi i rregull i lejeve mjedisore, ndërçka në zbatimin e legjislativimit, mungesa e kompetencave të pushtetit lokal të Elbasanit për të vepruar në rastet e operatorëve industriale, apo edhe problemeve të tjera të shkurta kanë qënë objekt i diskutimeve mes auditorit dhe të ftuarve.

Pushteti vendor të ketë më shumë kompetenca

Kryetari i Bashkisë së Elbasanit z. Turku

Një ndër problemet që kryetari i bashkisë së Elbasanit e ka cilësuar si faktorë shumë evident në ndotjen e mjedisit janë operatorët industrialë. Kjo vjen si rezultat i punës jo të mirë që bën Ministria e Mjedisit ndaj tyre.

Operatorët industrialë në vend që të plotësojnë kushtet minimale dhe të veprojnë kundrejt rregullave përse i përket ndotjes së ajrit, ato mendojnë vetëm të fitojnë, pa menduar aspak përdëmet që shkakton në mjedis dhe rrjedhimisht në komunitet. Edhe pse niveli i ndotjes në Elbasan duket se ka rënie, nëse i referohemi indeksit të publikuar, përsëri mbetet në shifra alarmante.

Një tjetër problem është se pushteti lokal është zhveshur nga çdo kompetencë për të

vepruar kundrejt tyre, për të marrë masat e duhura. Pushteti vendor është pjesë e komunitetit, i cili thith çdo ditë ajër të ndotur, dhe jo pushteti qëndror.

Kështu do të ishte më mirë që disa kompetenca përpenalizime ti kishte pushteti vendor. Problemet e landfilleve, inerteve dhe kryesisht lufta e vazhdueshme mes biznesit dhe komunitetit gjatë trajtimit gjatë takimit, edhe pse akoma nuk dihet se në ç'rrugë ndryshimi do të mund të kalojë Elbasani përse i përket ndotjes.

PROJEKTI, GATI NDËRTIMI I PARKUT NË ELBASAN

Qyteti i Elbasanit së afërimi do të jetë një nga qytetet me parkun më gjigand të gjelbër e të pyllëzuar në periferi të tij. Projekti do të investohet nga Banka Botërore, që do të kryhet në bazë të një studimi urbanistik të hartuar nga ana e pushtetit vendor. Bashkia, kohët e fundit ka qënë e përfshirë në një projekt për hartimin e PLANIT STRATEGJIK të qytetit, ku një ndër komponentet më të rëndësishëm të tij ishte hartimi i planit të përgjithshëm rregullues. Në këtë kuadër, Drejtoria e Zhvillimit Urbanistik e pati kërkuar pak muaj më parë nga Këshilli Bashkiak, përdorimin e një fondi me vlerë afro 18 mijë dollarë, për hartimin e studimit urbanistik pjesor të Krastës së Madhe në park çlodhës për qytetin, i cili iu vu në dispozicion.

Zona e pyllëzuar, Krasta e Madhe, mbodhet 1,5 kilometra në lindje të qytetit të Elbasanit dhe është pyllëzuar gjatë periudhës 1959-1969, me pishë të egër dhe të butë. Qëllimi i këtij pyllëzimi ka qënë krijimi i një kurorë të gjelbër, mjaft të bukur në periferi të Elbasanit. Nisur nga pozita gjeografike tepër e favorshme e zonës së pyllëzuar të Krastës së Madhe, tendenca e zgjerimit të zonës së banuar dhe e ndërtimeve të reja përreth saj, kanë krijuar kushte optimale të favorshme për përfshirjen e saj brenda kufijve të jetës urbane të qytetit të Elbasanit. Krijimi i një parku të ri periferik, rekreativ, duke zbutur fenomenet negative që ka sjellë urbanizimi pa kriter dhe ndotja e trashëguar në qytetin e Elbasanit, mbetet një nevojë emergjente.

Roli i shoqërisë vendimtar

Valentina Leskaj

Roli i shoqërisë civile dhe dëmi që shkaktojnë ata mjedisit. Shfrytëzimi pa kriter i shtrateve të lumenjve dhe i pyjeve. Primare është marrja e sanksioneve për çdokënd që ndikon negativisht në mjedis. Ndotja e ajrit dhe shumë probleme të tjera vijnë si rezultat i mos respektimit të legjislativimit, dhe nga ana tjetër e mënçgjegjësisimit të komunitetit për mbajtjen pastër të ambientit ku jeton.

Ndaj operatorëve duhen masa radikale

Neritan Ceka

Gjithçka mund të ndryshojë në të mirë të mjedisit dhe në të mirë të komunitetit elbasanas nëse që në fillim të ligjimit të një operatori të veprorë Ligji. Për sa kohë operatorët do të vazhdojnë të ecin në rrugën e mëparshme, nuk do të kemi asnjë ndryshim. Dihet të bëhen studime të të gjitha paranzave përpara se të fillojë punën një operator, ndryshe asgjë nuk mund të bëhet. Sa kohë nuk vepron ligji do veprojnë këta operatorë.

Minimizimi i nivelit të ndotjes - detyrë e pushtetit vendor

Jemin Gjano

Detyrë e strukturave lokale për të zbatuar legjislativimin. Është e vërtetë që Elbasani ka me qindra probleme por që kjo në shumë se e çdo strukture tjetër është e pushtetit vendor për të ndërmarrë sanksione ndaj kujt do që ndikon në ndotjen e ambientit. Për sa i përket operatorëve industrialë ata duhet të monitorohen, dhe më pas të ndëshkohen, sipas shkallës së ndotjes që ata shkaktojnë.

Durrësi - mes imazhit metropolitan dhe panoramës së ujërave të zeza

Telasht duket se nuk kanë të sosur në qytetin bregëtar të Durrësit, i cili renditet ndër qytetet më të vizituar kryesisht gjatë fundjavës. Pas

ajri dhe mjedisi ku komuniteti ushtron veprimtarinë e tij jetësore, një tjetër i shihet garës së problemeve në këtë lokalitet strategjik, ai i ujërave të zeza.

problemeve në sipërmarrje të cilat ushtronin veprimtarinë e tyre jashtë rrotave të lejarra, dhe këto që të ndotet

Panorama që të fal hyrja për në Durrës pas përfundimit të projektit të finalizuar me mësime pallatesh, ura dhe gjelbërim në hyrjen e qytetit të Durrësit, duken tashmë të papërfillshme përballë situatave të tjera, aspak të këndshme në këtë zonë. Janë pikërisht ujërat e zeza, të cilat

ashtu sikurse edhe 20 vjet më parë, vazhdojnë të jenë në të njëjtën gjendje. Në hyrje të qytetit kundërn erë e

keq. Ujërat e zeza janë ende të pasistenuara dhe vende-vende ato çakullojnë në natyrë, të parbuluara. Një situatë e tillë prish komplet imazhin e qytetit, dhe bën të papërfillshme ndërtimet miliona euroshe që ndodhen përreth saj. Kjo ka bërë që qyteti i qytet i verdit, në hyrje të tij prezantohet me karalin e ujërave të zeza, i cili përshkon mes përmes rrugës automobilistike. Kolektorët kryesor i ujërave të zeza, i cili gumbullon të gjitha ujërat e plazhit dhe të Skoçetit, takohet me atë të qytetit të Durrësit, për të shpërndarë ujërat e qytetit, duke krijuar jo vetëm një imazh të keq, por edhe duke përhapur erë kundërn erë e keqe, sidomos gjatë stinës së verës.

Politikanët duket se përfitojnë nga të tilla situata, për të bërë presione, ose për të hequr shigjeta ndaj atyre që 'mund' të ndryshojnë gjendjen. Kjo dihet

se vjen nga përfitimi prej postit të tyre politik, dhe që aspak nuk ndihmon, vetëm sa e dëmtim imazhin e përgjithshëm të Shqipërisë si vend në synimin për t'u anëtarësuar në Bashkimin Evropian dhe për të tërhequr investimet. Përzjerja e politikës me interesat e biznesit i bën institucionet evropiane të ngurojnë në partneritetin me këta politikane. Panoramën që pa kaplar Durrësin nuk janë gjë tjetër veçse fryt i rryshfiteve, ku këto të fundit janë bërë tashmë pjesë e jetës së përditshme, veçanërisht jetës së përditshme të biznesit.

Miliona dollarë janë hequr për të realizuar një projekt të tillë, si mbledhimi i Udrës së Dajlanit, muga e plazhit dhe ajo që lëshon ujë në Durrësin. Po në këtë pjesë zë fill autostrada Durrës-Tiranë. Me gjithë këto projekte meqenëse, anjari

prej tyre nuk ka parashikuar sistemin e ujërave të kanalizimeve, i cili për të mbështetur dëmi në këtë pikë, përshkon të gjithë plazhin e Durrësit, duke nisur që nga plepat. Edhe pse një shumë e konsiderueshme parash janë dërdhur për rregullimin e sistemit të kanalizimeve dhe të gjithë aksesoreve të tjerë. Megjithatë nga kjo neglizhenca shtrëtzore, vjen dhe mosrespektimi të rregullave nga firmat private, dhe pasojat tashmë janë të dukshme, të prekshme dhe të ndryshme gjithashtu. Në një kohë kur jemi në stinë të dimrit dhe kundërn erë e keqe! Për një çast të mendojmë se stina e verës nuk është larg, shumë shpejt do të vijë, dhe do të jetë e padurueshme. Kanalizimet që çakullojnë mbi tokë pa mbuluar, janë rrezik edhe për përhapjen e epidemive, sidomos në periudhën e plazhit.

Klasa politike mban peng zhvillimin e vendit

I uroj "Ekolëvizjes" festat e fundvitit. Për Vitin 2007 uroj të mbledhë sa më shumë njerëz rreth vetes, pasi ka ardhur koha që lëvizjet mjedisore edhe në Shqipëri të bëhen një faktor i rëndësishëm në zhvillimin ekonomik dhe social. Kjo nuk mund të arrihet duke pritur nga klasa e jonë

politike, pasi ajo është shumë në pak e emancipuar se sa ju. Në shumicën e rasteve klasa politike në Shqipëri vetëm e ka ngadalësuar procesin e zhvillimit të vendit.

E për tu bërë faktorë duhet para se gjithash të mirëkuptohet vetë komuniteti i lëvizjes mjedisore, të krijojë lobimet brenda dhe jashtë në mënyrë që të fitojnë status institucional në vendimarrjet politike në zhvillimin e Shqipërisë.

Ju uroj shëndet e mbarësi në familjet tuaja!

Besnik Baraj
Prof. Dr. në shkencat kimike

Ka ikur koha e emocionalizmeve dhe e romantizmit për mjedisin.

Do dëshiroja shumë të shkruaja se gjatë vitit të kaluar upëmirësua cilësia e ajrit, e ujit të pijshëm, se sivjet ecën në trotua pa plehra, se u shuan parqet nëpër qytete, se upyllëzuan zona të tëra malore, se pati në pak tokë arë të lënë djenë, në pak erozion etj etj. Por në pëlqen të jem realiste e të flas me këmbë në tokë: Shumë pak u ndien ndryshimet në mjedisin shqiptar edhe për këtë vit që kaloi. Edhe sivjet ne u mbledhëm nëpër takime, kemi rrahur mendime, kemi bërë edhe strategji e plane pune, kemi dhënë edhe rekomandime, por pak kemi parë të vihen në jetë këto...

Arritje rëndësishme mund të qihet që sivjet problemet mjedisore kanë dalë në

shumë në median e shkruar e kronikat televizive dhe ky është hap pozitiv.

Mendoj se ka ikur koha e emocionalizmeve dhe e romantizmit për mjedisin. Në dëshirojmë zhvillimin e vendit, por pa u marrë në konsideratë alternativat promjedisore për qeshjet e shunta ekonomike që kërkojnë zgjidhje, nuk mund të ketë zhvillim e koroditet në asnjë aspekt e në asnjë vend, jo vetëm në Shqipëri. Duke u unuar të gjithëve VITIN E RI 2007, shpresoj dhe uroj gjithashtu që të kërchet sa më parë miqësia mjedisore të të gjithëve: vendimarrës e qytetarë të thjeshtë.

Edlira Milla
Pedagoge e shkencave ekologjike

Sjellja jonë ndryshon mjedisin

Përfitoj nga rasti, që me arë të gazetës ambientaliste "Ekolëvizja" përshëndes të gjithë ata ambientalistë, që në vend se të flinin ndanën zgjar, që në vend se të minin në këmbë ecën, që në vend se të ecnin vraponin dhe në vend se të vraponin fluturonin.

Në mënyrë të veçantë përshëndes ata ambientalistë, që së toku po krijojnë dhe zhvillojnë shkencën e mjedisit shqiptar, duke e ngjizur këtë vend me atë që nuk e njihin, duke i mësuar të parësuarve atë çfarë mund të ndodh, duke i dhënë vendim marrësve arsye se si mund ta

regullojë atë që ndodh, por mbi të gjitha, duke i ofruar gjithë secilit, atë që duhet të jetë e dhimbshme për të gjithë, mbrojtjen e mijëra jetë dhurëve apo qenieve të gjalla, duke iu ofruar gjithë secilit edhe atë që është në e shtrënjtë për të gjithë, mbrojtjen e mijëra, mijëra jetë njerëzish.

Së bashku kemi nevojë të kuptojnë mesazhin, se si sjellja jonë mund të ndryshojë mjedisin, për të mirë ose për të keq. Në fund të fundit, Toka është një partneritet rreth një mesazhi të qartë, është ajo ç'ka ne i bëjmë vetvetes dhe familjeve tanë.

Kur në mënyrë njeriu s'ka patur aftësi të tilla për ta kontrolluar atë. Ka forca, që në këtë gjeneratë të bëhet në e mira për tokën e mjedisin ose në e keqja".

Të përpigami të bëjmë në të mirën. Gëzuar 2007-ën, qoftë një vit i mbarë për të gjithë

Sazan Guri
Profesor i Shkencave Gjeologjike

2007-ta, viti i zgjimit të ndërgjegjes në mbrojtje të mjedisit

Do doja dhe uroja njëkohësisht që ky vit të merete konturet e një viti kthese të madhe në fushën e mjedisit. Kjo, për arsye se kanë ndodhur aq shumë ngjarje shkatërruese për mjedisin, deri në në ekstremet, që një herë e mirë ti vihat gishti kokës. Është e vetmja fushë që nuk mund të luhet,

aq më keq që, edhe pse në këtë pikëpamje të gjithë në jami naivë, saqë s'kuptojnë që ne po vuarjmë pasojat e gabimeve që kemi bërë, në fushën e mjedisit vite të shkuara.

Në këtë kontekst do të doja që duke unisur nga me i thjeshti, deri tek autoriteti në i lartë, nuk ka më kohë për të pritur të tjera 'katastrofa' por duhet të vepronet sa nuk është shumë vonë. Duhet që gjithsecili të ndjejë peshën e përgjegjësisë për të vepruar.

Viti sapo vjen të mos sjellë me vete indiferencën e autoriteteve, por zgjimin e ndërgjegjes për parandalimin e asaj çfarë ekologjia ka përjetuar nga gabinet njerëzore.

Jak Gjini
Biolog

REDAKSIA E GAZETËS "EKOLËVIZJA" URON GËZUAR VITIN E RI 2007:

Të gjithë ata të cilët gjatë vitit që lamë pas, kanë qënë bashkëpunëtorët tanë me studimet dhe shkrimet e tyre.

Ata të cilët kanë qënë mbështetja financiare e "Ekolëvizjes".

Lexuesve të gazetës mjedisore "Ekolëvizja"

Organizatave të ndryshme mjedisore që së bashku kemi arritur të bëjmë të dëgjueshëm zërin në mbrojtje të mjedisit.

Ambjentalistëve dhe individëve të cilët të pakursyer kanë dhënë ndihmesën e tyre për ruajtjen e florës dhe faunën shqiptare.

Gëzuar dhe një Vit të mbarë

Redaksia e Gazetës "Ekolëvizja"

Mjedisi, bomba me sahat e shqiptarëve

Katastrofat tona

Xhemal Mato

Kur u dogjën depozitat e karburantit ne lagunë e Lezhës, gjithë publiku e ndjeu se tashmë katastrofat ekologjike dhe për vëndin tonë nuk janë më fantashkenoë. Por shumë pak veta e dinë se kur dhe ku mund të ndodhin ato në të ardhmen dhe sa do të jete dëmi i tyre. Fjala katastrofë është përdorur më parë për shkatërrimet e mëdha natyrore të ndodhura kryesisht nga një kometi që godet planetin dhe shuan një pjesë të sajë, një shpërthim i fuqishëm vullkanik që pëmblyt në zjarr rajone të tëra, një tëmet i shkallës 9 ballë, një pëmblytje e madhe etj.

Pra të gjitha këto ishin nga dukuri të njohura natyrore që nuk shkaktohenin si pasojë e veprimeve të njeriut. Planeti ynë i kapatur atogjatë gjithë historisë së tij, dhe si të tilla kanë qënë dukuri normale të natyrës. Por ja sot, në shekullin e 21, veprimet në natyrë të species "Njeri" janë bërë aq të shumta dhe aq të mëdha sa që katastrofa të pëmasave të tilla tashmë ndodhin për shkak të tij. Kështu psh. ndodh një shpërthim në Gembobil që vret në shume se sa një komete e ardhur nga kozmosi, ngrohja globale e shkaktoar nga gazet e lëshuara nga veprimtaria e njeriut ka shkaktoar tajfune dhe pëmblytje shumë më të mëdhenj dhe më të shpeshtë se sa më parë. Ato vrasin mijëra njerëz dhe dëmet ekonomike shkojnë mesatarisht rreth 150 miliard dollar çdo vit.

Këto janë katastrofat ekologjike që i janë shkaktoar gjithë planetit tonë, por çdo shtet ka dhe katastrofat ekologjike të "shpëties së vetë", të shkaktoara nga banorët e sajë. Shqipëria deri tani nuk, ende nuk ka pasur ndodhi të kësaj shkalje që mund

të quheshin "katastrofë", por ekologjistët duke parë veprimet e dëritanishme, parashikojnë ndodhi të tilla në të ardhmen. Ata e dinë se politika mjedisore e ndjekur realisht deri tani (ose mungesa e kësaj politike) ka "investuar" shumë në katastrofat ekologjike të së nesërës. Sjellja në përgjithësi e shoqërisë sonë ndaj natyrës, por në shumë e grupit që kërkohet të pasurohen sa më shpejt

nga fimat e ndërtimit që e shkaktoi atë. Tani ai lumë është i "stresuar" dhe do kërkohet të shfryjë edhe në të ardhmen për disa vjetë deri sa ne të marrim masa për ta qetësuar (nëpftëse do të marrim këto masa). Por në Shqipëri të gjithë lumenjtë janë prekur në këtë masë dhe ne ende s'e dinë se çfarë katastrofë do të shkaktojë secili prej tyre.

Vdekja mesatarisht e 200 vetave nga rrotja e ajrit në rajonin e Elbasanit (sipas

e trajtojnë si lajm të rëndësishëm, por në se një ekologjist denoncon se në Tiranë vriten çdo vit nga "ekologjia negative" 100 veta. Kështu përshëmbull a s'quhet kjo për Tiranën katastrofë?

Katastrofa e Lezhës Rasti i shpërthimit të depozitave të naftës në lagunën e Lezhës zbuloi se në themelet e shumë investimeve ekonomike në Shqipëri janë vendosur

ra atë vend të Lagunës. Si specialist mjedisi ai paralajmëroi se një shpërthim i tyre do të mrezikonte vdekjen e lagunës së Lezhës. Por Ministria e Mjedisit në atë kohë (viti 2002) nuk ja mori parasysh këtë. Përse? Thonë se kompanitë e fuqishme në shumë raste paguajn pare nën dorë për të marrë lejet mjedisore kur investojnë me kushte antimjedisore. Dhe ja katastrofa ndodhi. Laguna më e pasur me shpend dhe peshq e Shëngjinit, Knalla, është e destinuar të vdesë nën naftën gjysëm metri të trashë që mbulon ujrat e sajë. Ministri Xhveli pretendoi se do të marrë masa urgjente, por dihet se kostua e pastrimit të sajë është aq e madhe sa që jo vetëm Ministria e Mjedisit por as tërë qeveria jonë nuk do të mund ta përballojë. Por sa kompani të tjera e kanë marrë lejet mjedisore në mënyrë antiligjore deri në sot? Statistikat e kompanionit na thonë se përqindja e tyre është e konsiderueshme. Atëhere ne duhet të jemi të ndërgjegjshëm se katastrofa ekologjike si të Lezhës do të kemi shumë të tjera në të ardhmen. Vetëm po të bëhet një katarsis mjedisore mund ta lehtësojë të ardhmen tone ekologjike dhe shëndetësore. Investime jomjedisore janë një sabotim katastrofik jo vetëm për shëndetin e njeriut dhe mjedisit, por dhe ekonomisë sonë. Vetëm nga një pëmblytje GDP-ja e një vëndi ulet nga 10-40 %. Pra me dhimbje duhet të pranojmë se në themelet e sigurisë së jetës dhe ekonomisë sonë vëndë, vëndë janë instaluar "dinamit ekologjik" që herë pas here pritet të shpërthejnë në të ardhmen dhe kjo përdor me të vërtetë një katastrofë për vëndin tonë

në kurriz të natyrës, ka akumuluar aq "stres", "irat" dhe "energjia negative" te natyra përreth nesh, sa që ajo ka filluar të shfryjë herë pas here.

Pëmblytja e drjetra fshatrave të lumit të Vjosës në Vlorë, nuk ka ndodhur asnjëherë më parë në këtë rajon. Ishte gënjyerja disa vjetore e lumit

(END-it), është përsëri një katastrofë mjedisore e cila kërkon një investim kolosal shumëvjetor për t'u eliminuar. Sipas shumë ekologjistëve një "investim" antimjedisore me pëmasa të tilla tashmë është bërë dhe për Tiranën. Në se vritet një njeri në Tiranë, të nesërmen të gjitha mediat

"energjia shkatërmuese" të cilat pritet të shkaktojë katastrofa të tjera. Këto "energjia" janë krijuar nga lejet mjedisore korruptive që janë dhënë në shumë investime. Konkretisht, për depozitat e naftës në Shëngjin, nga inspektori mjedisore i Lezhës u kundërshtua disa herë ndërtimi i tyre

Ekolevizja në takim me Ministrinë e Mjedisit për pastrimin e lagunës së Knallës

Menjëherë pas djegies së karburanteve të depozitave ne Lagunën e Knallës, Ekolevizja, së bashku me shoqatën "EIRLA" të Lezhës, organizuan një vizitë në tërë zonën përreth vendit të ngjarjes. Ishin specialistët e njohur të shoqatës së Lezhës Jak Gjini dhe Ali Brahimi, ndërsa nga "Ekolevizja" Xhemal Mato dhe

e ndotura. Pastaj katër specialistët e mësipërm shëtitën lagunën e Knallës duke parë në vend përhapjen e naftës përgjatë gjithë lagunës dhe vlerësuan mundësinë e izolimit dhe pastrimit të sajë në terren. Të gjitha të dhënat e vizitimit me pikat e matjeve u hodhën në një hartë satelitore të zonës

Sazan Guri.

U organizua një takim me peshkatarët e lagunës të cilët dhanë një informacion mjaft të hollësishtë dhe të vlefshëm për lëvizjen e ujërave në lagunë dhe mënyrën e veprimit për të ndaluar ndotjen me naftë të të gjithë pjesës tjetër të lagunës. Njëkohësisht peshkatarët u treguan të gatshëm që të ndihmonin me forcat dhe mjetet e tyre në pastrimin e lagunës së Knallës e cila hë për hë ishte më

Të nesërmen, në dt. 24 dhjetor, grupi i specialistëve të "Ekolevizjes" pati një takim me zv. Ministrin e MPAU z. Taulant Bino si dhe drejtorët Roland Kristo, Zamir Dedei, Nehat Gollaku etj

Në këtë takim u diskutua për masat urgjente që duhet të marrëshin në lagunën e Knallës dhe bashkëpunimin e Ministrisë së Mjedisit me "Ekolevizjen" si dhe Ministrinë e Tjera në këtë drejtim.

Na ishte një herë, si shumë herë

Laguna e Shëngjinit nuk dihet se kur do të kthehet në normalitet, ndërkohë që një panoramë mortore ka pllakuar tashmë gjithë zonën e dëmtuar të Lagunës në Shëngjin. Kohë shumë e zymtë, kolë e pa kohë për t'u marrë me të Lagunën e postshkatërruar. Nga njëra anë situatë e rëndë politike, ndërsa nga ana tjetër prag festash, kanë bërë që të gjithë të heshtin pas zhurës së madhe që vetëm pak ditë më parë kumbonte si ndër më e mëdha katastrofë ekologjike në vënd. Asnjë masë, asnjë ndërkohë dhe aq një zë i mëpastajmë nuk dëgjohet. Teksa mediat trumbetonin me të madhe mrezikun e asaj që kishte ndodhur, në atë eufori fjalësh sërish na gënjeu mendja se do të mund të ndërgjegjësoheshin dhe diçka mund të ndodhte në të mirë. Por, si çdo fenomen tjetër që zhurmshëm me të drejtë pasqyrohet në arenën mediatike, pas pak ditësh humbet në tynajën e problemeve të politikës shqiptare. Me mijëra litra karburant janë dërdhur në Lagunë, duke shënuar një katastrofë ekologjike në afro 10 hektarë. Për të parë situatën nga afër ka qënë mes të tjerësh edhe ministri i Mjedisit, Luftër Xhveli, i cili në atë kohë e vlerësoi si shumë alarmante situatën dhe që kërkon impenjimin e të gjithëve. Në fakt kur ministri ynë bëri këto deklarime, të cilat janë kthyer si shprehje kortezje, nuk e veçoi veten, kështu që i bie që edhe ai të ishte pjesë e "të gjithëve".

Vërtetë dhe fatmirësisht në të njëjtën kohë laguna është e ndarë nga deti dhe

kjo bën që edhe dëmet të jenë më të vogla. Por kjo nuk do të thotë që pushteti qëndror, i cili menaxhon edhe lejet mjedisore, dhe që në një farë mënyre pikërisht për këtë mban një pjesë të madhe të fajit, të heshtë, sikundër ka heshtur për shumë të tilla katastrofa, dhe që në fund të fundit

klasat e gjitarëve, mërsa bloza është kancerogjene dhe mund t'u shkaktojë probleme banoreve të zonës. Mjafton të kesh një mburojë politike dhe ligjin mund ta interpretosh sipas gjendjes në të cilën ndodhesh, ti japësh formën që ti do, dhe ngjyrën, qoftë edhe të blözës që tashmë ka kapluar një pjesë

Duke qënë se nafta në ujë bën që organizmat e gjalla të mos marrin oksigjenin e duhur, nuk bëhet fotosinteza dhe nuk hyn drita, që do të thotë, ngordhje në sasi në të gjitha klasat e gjitarëve, ndërsa bloza është kancerogjene dhe mund t'u shkaktojë probleme banoreve të zonës. Mjafton të kesh një mburojë politike dhe ligjin mund ta interpretosh sipas gjendjes në të cilën ndodhesh, ti japësh formën që ti do, dhe ngjyrën, qoftë edhe të blözës që tashmë ka kapluar një pjesë të madhe të një prej lagunave më të bukura të vëndit.

janë komuniteti që mbart mbi supë rëndësën e tyre. Aktualisht janë të dëmtuar rreth 10 hektarë lagunë, që do duhet kohë për t'u pastruar. Ambientalistët vlerësojnë se dëmi për mjedisin është mjaft i madh dhe kemi të bëjmë me një katastrofë ekologjike të pariparueshme. Ambientalistët kanë thënë se lagunat e Shëngjinit janë të lidhura me detin dhe gjithë sasia e karburantit e dërdhur aty, mund të përhapet.

Duke qënë se nafta në ujë bën që organizmat e gjalla të mos marrin oksigjenin e duhur, nuk bëhet fotosinteza dhe nuk hyn drita, që do të thotë, ngordhje në sasi në të gjitha

të madhe të një prej lagunave më të bukura të vëndit. Nëse politika nuk është e interesuar të ndodhë ndryshe, gjithkush mund të bëjë ndryshe nga sa parashikon ligji.

Heshtja e kësaj madhe tregon edhe një herë papërgjegjshmërinë e atyre që ne na qeverisin në hallka të ndryshme të vëndit. Kjo vërteton se sa të ngushtë janë qeveritarët tanë shpirt, ku edhe në një herë të vetme nuk treguan se mund të bëjmë edhe diçka për komunitetin, të cilët shumë shpejt do ti ngërthejë epidemia nga substancat kancerogjene të çilnuara gjatë djegjes.

MJEDISI NË RADHË TË PARË

Nga prof. asc. Sazan GURI

Marra e veprimeve pozitive për t'u kujdesur për mjedisin, sot në tëqër se kurrë përmban mençurinë, që duhet të dallojë një vend. Gjithësi, pyjet e ahut po copëtohen akoma, peshkimi po kolapsohet, copa plastike po pushtojnë plazhet tanë, kanalizimet e ujërave të zeza vazhdojnë të derdhen në lumenjtë dhe detet tanë. Gjithësi, dita nuk shkon pa pasur një qështje, nga ato që i shkakton dëme serioze mjedisit, si derdhjet e naftës, shkatërimi i pyjeve, speciet në rrezik, dhe lista sa vjen e mëtej. Me frikë e themi, por ky degradim i mjedisit, hallka të të cilat sa vjen e po këputen mund të ndikojnë tek çdokush në jetën e vet.

Është e lehtë të fshihesh poshtë ombrellës së dikujt dhe të shpresosh për më të mirën. Gjithësi është e lehtë t'ia drejtosh gishtin dikujt tjetër dhe ta lësh turpin aty, por askush prej nesh nuk mund t'i injorojë problemet

në gjatë. Megjithëse, situata nuk është pa shpresa, vetëm se është urgjente.

Mojallja e pak përveç dhe riciklimi i disa lëndëve si letra është veçse fillimi. Të gjithë ne duhet të bëjmë

me aq takt sa ç'bëjnë qeniet e tjera fytyrore (jo njerëzore) mbi faqe të dhaut. Vëreni se sa me takt e miqësor ecin ato mbi tokë.

Ka shumë gjëra, që ne mund t'i bëjmë

- në varëse ne mund të jemi të sigurt për një të ardhme më të mirë. Nëse duan, që vendi ynë të ketë një mjedis të shëndetshëm, atëherë kemi një sfiidë të madhe para atyre që mendojnë, se shkatërimet e tokës, erozioni dëri në degradim të saj, rrëzimet, subsidanca, shpyllëzimet, shfrytëzimi barbar i inerteve dhe ujërave nëntokësore apo diçka tjetër shqetësuese për mjedisin të mund të konsiderohet si qështje dytësore. Shifrat janë tronditëse. Në të marrim erozionin. Disa njerëz thonë se erozioni i sotëm, jo vetëm në vendin tonë, është një proces natyral. Kështu është, por si rezultat i aktivitetit njerëzor, kjo po rritet dëri në disa qindra herë më shumë nga shka lla natyrore. Llogarisni, që në vend se të sedimentohet 1mm në dhjetë vjet erodhet 10mm në vit. Kjo nuk është tragjedi, vetëm për ata që duan natyrën. Kjo gjë duhet të shqetësojë çdokënd, që kujdeset për shëndetin e vet.

Nik është një rastisje, që qyteti i

ndryshime të vërteta dhe të mësojnë se si të silllemi me takt ndaj tokës. Gjithkush prej nesh, e ka në dorë, që çdo ditë, në çdo gjë që bëjmë të veprojë

në shtëpi, në zyrë, në shkollë dhe në komunitet. Ka ide, të cilat ne duhet t'ia paraqesim qeverisë. Nëse të gjithë ne bëjmë nga pak, dhe nëse ne fillojmë tani

Nëse nafta derdhet në det, dëmet e pallogaritshme

Katastrofa ekologjike që mbërtheu Shëngjinin

Ministria e Mjedisit nuk shqetësohet

Arti Lahi

Lezhë- Një qytet i nxirë nga tymi dhe dhurma e rëndë që kundërmon nga djegia e depozitave të naftës.

Kjo ishte pamja e Lezhës tashmë të zymtë, pas flakëve që sunduan në Shëngjin për 31 orë duke çliruar miliarda grimca helmuese. Rreth një mijë ton naftë të derdhura në tokë dhe det, rrezikojnë që ta shndërrojnë plazhin e Shëngjinit në zonë të pabanuar. Katastrofa ekologjike mund të jetë me përmasa disa vjeçare dhe do të ketë efekte në të gjithë bregdetin shqiptar. Shpërthimi i cisternave të naftës përveç rrezikut të menjëhershëm për banorët përreth do të ketë pasoja të mëvonshme. Sipas specialistëve të shëndetit publik helmët e çliruara mund të ndikojnë në sëmundje të ndryshme dhe dëri në defomime gjatë lindjes. Kjo ndodh pasi tymi dhe blloza kanë mbetje kancerogjene.

Pasojat

Pas ngjarjes së rëndë kanë reaguar menjëherë shoqatat mjedisore. Sipas ambientalistit Xhernal Mato nafta do të qëndrojë

për vite me radhë në lagunën e Shëngjinit dhe kjo mund të sjellë zhdukjen e shpendëve dhe kafshëve, ndërsa nëse derdhet në det, atëherë pasojat do të jenë edhe më të mëdha.

Mato theksoi se: " Situata në Shëngjin është katastrofike dhe përmban një rrezik potencial për gjithë bregdetin e vendit. Aktualisht sipërfaqja e ndotur në lagunë është mbi 10 hektarë". Mato kërkoi që banorët të informohen mbi rrezikun potencial që u kanoset, dhe që qeveria të kërkojë ndihmën e specialistëve të huaj për ndërhyrjen sa më të shpejtë në lagunë. Nga ana tjetër Ministria e Mjedisit i konsideron dëmet të vogla, pasi kjo lagunë ndodhet në një zonë të izoluar. Gjatë një prononcimi për mediat ministri Xhuveli u shpreh se nuk ka konstatime për shpendë apo gjallesa pa jetë. Gjithësi nunci një i dikasterit të mjedisit ka pranuar se derdha e mijëra litrave naftë përmban një kërcënim serioz për lagunën e Kërnallës.

Masat

Sipas Xhuvelit janë dërguar ekskavatorë për të nbyllur grykën

e komunikimit që lidh lagunën e Kërnallës me atë të Mexhanit". Ambientalisti Sazan Guri shprehet

shpërthenin në mënyrë që të bëhet transferimi i tyre në një vend tjetër.

se ministria tashmë nuk mund të marrë masa, pasi nafta është derdhur në lagunë e shkon detyrimisht në det, duke e bërë të pamundur nbylljen rrugëve të transportit.

Katastrofa nuk mbaron

Depozitat e naftës rrezikojnë jetën e banorëve të Shëngjinit. Do të duhej që depozitat të

Prej kohësh qytetarët e Shëngjinit kanë kërkuar transferimin e depozitave pasi rrezikonin jetën duke qenë se shtëpitë e tyre janë fare pranë. Me zë tashmë të irrituar pasi provuan rrethësinë përvëluese të flakëve përdori shtëpive banorët ankohen se depozitat janë si minë me saat. Në të njëjtën kohë kur

New York-ut, ka gjetur se është më lirë dhe më efektive të rregullosh një pyll, i cili prodhon ujë, sesa të ndërtohet një impiant të trajtimit të tyre.

Një nga pamullat e Lëvizjes së Gjelbër është "mendo globalisht dhe vepro logjikisht". Ministria e mjedisit, shoqatat ambientaliste dhe shoqëria civile mund të ndihmojnë në këtë lloj të menduari. Shteti dhe Qeveria nuk mund të arrijnë gjithçka vetëm.

Ambientalistët janë një prej shumë faktorëve, që mund të ndryshojnë mjedisin, ndërkohë që biznesi dhe tregtia kanë një ndikim direkt mbi mjedisin. Së bashku kanë përgjegjësi të ndryshojnë ndikimet negative drejt një sensi pozitiv. Institucione të tjera, si gupe interesi të shoqërisë civile dhe media, mund të jenë forcë tjetër lëvizëse e rëndësishme për edukimin e publikut, por jo kesi media, që mendojnë lokalisht dhe veprojnë ftohtësisht.

digjeshin depozitat e "Taci Oil", një pjesë e naftës silllej me bote pranë shtëpive të tyre. Ato janë të vendosura në mes të një lagjeje që ka qenë e banuar prej kohësh. Ankesat e tyre kanë mbërritur edhe në zyrën e Presidentit të Republikës dhe Kryeministrit me anë të letrave. Nëse situata nuk zgjidhet ata do të hidhen në grevë. Alarmi për rrezikun e madh që u kanoset Lezhjanëve nuk ka mbaruar pasi në qendër ndodhen më shumë se 10 depozita të naftës, që iu përkasin firmave "Alpet", "Taçi Oil" dhe "Ada Petrol".

Ngjarja

Flakët që kanë përpirë qindra ton naftë kanë filluar rreth orës 4.30 të mëngjesit me anë të një shpërthimi që mendohet se është telekomanduar. Eksplozivi është vene mes depozitave 2 dhe 3 pranë valvulave. Eihe pse flakët kanë shkatërruar shumë prej provave nga hetimet e deritanishme del se shpërthimi është komanduar nga njeocelular apo telekomandë në distance. Konkurrenca ka sjellë një katastrofë ekologjike si dhe lëndimin e 7 zjarfikësve.

Në Kune të Lezhës

205 mijë litra karburant të derdhur

Kune- Ngjarja e djegies së qindra tonëve karburant ka qenë e paralajmëruar. Burime nga uniformat blu thanë për gazetën "Ekolëvizja" se një javë para shpërthimit janë derdhur 205 mijë litra karburant nga këto depozita. Kjo pasi tubat e nëndheshëm të transportit të karburantit janë bllokuar. Sasia e madhe e karburantit është derdhur Kune të Lezhës duke shkakuar një tjetër situatë alarmante. Të gjitha këto fakte dalin në dritë vetëm pasi tragjedia trakti në dërt e zonës. Por asnjë reagim publik nuk ka patur nga ministria e mjedisit për

të përcaktuar dëmet ekologjike që u shkakton në atë periudhë nga derdha e 250 mijë litrave karburant në tokë. Madje akoma nuk ka ndonjë informacion nëse është kontrolluar apo jo dhe në çfarë mënyre kjo ndotje e rrezikshme ambienti. Në një kohë që bëhen projekte të shkurta për të afnuar turizmin, ku një prej tyre është Shëngjini dhe Kuna informacioni dhe reagimi mbi katastrofat ekologjike është mjaft i vakët Një tjetër problem i dukshëm është mungesa e mjeteve dhe e pajisjeve të posaçme për shërbimin zjarfikës për emergjencë si ajo e Shëngjinit.

Për të përballuar situatën u thirrën në ndihmë mjetet zjarfikëse nga Tirana, Shkoder, Durrësi dëri dhe Fieri e Vlora. Por autozjarfikëset shqiptare tradicionalisht janë të pajisura vetëm me rezervuarë uji dhe jo me lëndë të tjera që parandalojnë zjarret në cisternat e karburanteve apo të kimikateve. Vetëm rreth mesditës u sigurua shkuma që do të parandalonte përhapjen e këtij zjarri, e cila disponohet nga njëësia e aeroportit "Nënë Tereza" të Rinasit. Kjo lëndë u çua me vonesë në Shëngjin, në kohën kur zjarri kishte marrë përmasa të mëdha.

- Taci Oil – Kompania që zotëronte depozitat
- 5 – Numri i depozitave
- 5 milion e 880 mijë litra naftë
- 275 mijë litra benzinë
- 5 metra largësia e depozitave nga njëra-tjetra
- 7 min ka vonuar zjarfikësja e pare
- 7 zjarfikës te lënduar
- 7 vite kane depozitat ne këtë zone
- 9 automjete zjarfikës dhe
- 31 ore për të shuar flaket
- 3 milion euro demi financiar
- 1 pallogaritshëm demi ekologjik
- 205 tonë karburant u derdhën pak javë më parë

Argjinatura e Kirit në rikonstruksion

Anxhela Xhindoli

Banorët sërish në 'telashe'

Në stinët e lagështa gjithmonë del në pah edhe problemi i madh i pëmblytjeve, kryesisht në zonën Lezhë-Shkodër. Argjinatura e Lumit Kir, ka qenë për kohë të shkuara edhe tani problemi kryq, që asnjëherë deri në tani nuk ka mundur të rikuperohet sadopak, duke bërë të sistematikisht të zhumshme problemin, sa herë që kapriçot e motit veprojnë 'dhunshëm'. Emergjente është parë fillimi i punimeve për rikonstruksionin e argjiturës së lumit Kir, dhe në fund, puna ka filluar. Bëhet fjalë për një investim i cili do të zgjidhë pjesërisht problemin e pëmblytjes në qytetin e Shkodrës dhe rrethinat e tij. Në një kohë kur zbatimi i këtij projekti pritej që të shmangte vërshimin e ujërave të lumit, ka shkaktuar një tjetër problem. Rreth 30 familje të lagjes periferike "Bardhaj", të cilët

kanë banesat në afërsi të argjiturës janë izoluar totalisht nga pjesa tjetër e qytetit të

ardhur pasi firma gjatë punës për rikonstruksionin e argjiturës së lumit Kir, ka hedhur të gjitha

gjatë punimeve, banorët kanë kërkuar ndërhyrje të menjëhershme të pushtetit lokal për rehabilitimin e situatës. Grupujt mbeturinash dhe balta e madhe ka krijuar shumë vështirësi në lëvizjen e banorëve të këtij fshati, por kryesisht të fëmijëve të tyre që shkojnë në shkollë. Frika e shpërthimit të ujërave dhe pëmblytjes së asaj që kishin ndërtuar deri në tani, frika e një rifillimi të sërishëm nga e para, ka bërë që këta banorë ta mirëpresin këtë investim, madje ta përshëndetnin me të madhe këtë fenomen. Por askush nuk e mendoi më parë që mund të ndodhte ajo që ndodhi. Kjo, si shumë ndodhi të pafundme që kanë ndodhur me firmat ndërtuese të cilat punojnë jashtë çdo kriteri ligjor, mund të shërbejë edhe si një mërgjegjësim ndaj strukturave shtetërore, të cilat marrin rryshfete nën dorë, ndërsa

nga ana tjetër nuk shikojnë aspak kushtet në të cilat firma përkatëse do të zhvillojë punimet. Gjithsesi, pa dashur të anashkalojnë këtë fenomen, rrjedhojë e të cilit janë shumë probleme të tjera që në fund të fundit, kostoja e tyre rëndon mbi komunitetin, rikthehami sërish tek problemi kirian. Për vite të tëra, në kohë reshjesh, ujërat e lumit Kir vërshonin duke përmbytur dhjetëra hektarë tokë dhe duke rrezikuar dhe qytetin e Shkodrës. Sikundër edhe Lezha dhe qytete të tjera të Shqipërisë e kanë përjetuar dhe po e përjetojnë ende këtë fenomen. Askush nuk mendon të vërë në jetë atë qfarë pranon gjatë fustatës, ku prioritet është vetëm formulimi sa më bindës i 'gënjeshtrës' së radhës, me motivin për të vjelë një votë më shumë, që të sigurojë kamrigan e majne.

Shkodrës, pasi firma që kryen punimet ka bllokuar të vetmen rrugë lidhëse të kësaj lagjeje qytetin. Inicimimi i banorëve ka

materialet inerte në afërsi të banesave të tyre. Të izoluar dhe të gjendur mes një lluçe të pakalueshme, nga masivi i hedhur

Cilësia e ajrit në rrugën e përmirësimit

Shtohen dy pika për monitorimin e ajrit në kryeqytet

Metropoli shqiptar, që prej kohësh ruan statusin e kryeqytetit

në të ndotur në Europë, tashmë duket se edhe për të në sford po duket një fjollë ndryshimi. Pas shumë thirrjesh SOS nga kombëtarë e ndërkombëtarë për nivelin e lartë të ndotjes në vend,

Ministria e Mjedisit vendosur të shtojë pikat e monitorimit për cilësinë e ajrit, nga 5 pika që ishin më parë, në shtatë të tilla. Një prej tyre ndodhet pranë Institutit të Mjedisit, ndërsa tjetra pranë Institutit Hidro-Meteorologjik. Duke u mbështetur në studimet mbi nivelin e ndotjes së ajrit në kryeqytet dhe faktorët që ndikojnë në përkëqësimin e situatës, të realizuara nga organizata të ndryshme mjedisore, një ndër faktorët kryesorë ndotës të ajrit rezultoi fluksi i ndotjeve, të cilat nuk respektojnë asnjë kriter. E rja në rritje e ndotjeve ka qenë dhe vazhdon të jetë në përpjesëtim të drejtë me nivelin e ndotjes së ajrit. Nga kjo ndotje e tejskajshme vjen edhe rritja në numër e të prekurve me sëmundje të ndryshme të

mushkërive etj. Nga pluhuri vihet re një rritje e numrit të vdekjeve të parakohshme nga kanceri në mushkri dhe një rritje e ngamimeve kronike në sy, gjithashtu vihet re dhe një reagim mendor i ulët.

Shtatë pika monitorimi për cilësinë e ajrit

Në Tiranë kanë qenë vetëm pesë pika ku bëhej monitorimi i cilësisë së ajrit, ndërkohë tani i janë shtuar dhe dy pika të tjera, të cilat janë përkatësisht të Instituti i Mjedisit dhe të Instituti Hidro-Meteorologjik.

Ndërkohë specialistët hedhin një dritë jeshile mbi rritjen e cilësisë së ajrit që thithim çdo ditë. Ndërkohë që shpjegojnë se janë

ulur elementët kimik të dëmshme, si Squfuri dhe Plumbi deri në standardet e kërkuara, ndërsa grimcat e ngurta përbëjnë një problem të madh, pasi ato vazhdojnë të jenë ende mbi normën e lejuar. Pra, në këtë periudhë, në Tiranë numërohet shtatë pika monitorimi të cilësisë së ajrit, dhe kjo ka ardhur për shkak se nga studimi i fundit i kryer nga Instituti të Shëndetit Publik, Tirana rezultoi një nga qytetet më të ndotura në vendin tonë. Zonat më të ndotura në kryeqytet janë qendra e Tiranës, Zl Dhjetori, zona pranë Kombinatit dhe pjesa e Unazës. Duke u bazuar në këto të dhëna rezultoi se zonat më të populluara, me në shumë lëvizje kanë edhe përqindjen më të madhe të ndotjes së ajrit.

"PARKU BALLKANIK I PAQES" promotor i zhvillimit mjedisor

Larg barrierave kufitare, për një mjedis rajonal të gjelbër

Nisma të ndryshme janë ndërmarrë në mbrojtje të mjedisit, për ndërhyrjen emergjente, sa nuk është vonë rikuperimi i mundshëm. "Parku Ballkanik i Paqes", një projekt që synon mbrojtjen e mjedisit dhe zhvillimin e turizmit dimëror dhe atij veror, duke përfshirë tre vende, përkatësisht Shqipërinë, Kosovën dhe Malin e Zi, është një ndër promotorët kryesorë në mjedis të këto vende. Shkoda ka pritur këto ditë përfaqësues të shoqatave ndërkombëtare mjedisore dhe turistike, të cilët kanë diskutuar mbi ecurinë e këtij projekti "Parku Ballkanik i Paqes" që ka nisur tre vjet më parë. Në vazhdim e takimeve të ndryshme, të mbajtura në vendet respektive pjesëmarrëse në projektin "Parku Ballkanik i Paqes", veçojnë të

fundit, organizuar në muajin nëntor në Kosovë, ku edhe u firmos "Letra e Mirë", nënshkruet e së cilës ishin kryetarët e bashkive dhe të komunave të Rajonit, si ai i Bajram Currit, Deçanit, Rrëshajës dhe Plavës. Ndërsa në këtë takim, kjo letër u nënshkrua dhe nga autoritetet vendore të Shkodrës, të përfaqësuar nga kryetari i parkut të Shkodrës, Lorenc Luka, duke i hapur rrugë përfundimit të këtij aktiviteti, që pritet të marrë përmasa ndërkombëtare. Takimi u zhvillua në sallën e senatit të Universitetit "Luigj Gurakuqi" në Shkodër, me pjesëmarrjen e përfaqësuesve të shoqatave të ndryshme, pjesë e projektit "Parku Ballkanik i Paqes, si nga Shqipëria, Mali i Zi, Serbia, Maqedonia, Kosova, përfaqësues të

UNESCO-s, pushtetit lokal në Shkodër, dhe ambasadës britanike, mbështetëseja kryesore e këtij projekti. Ky takim aktiv përsa i përket edhe diskutimeve mbi çështje të ndryshme që preokupojnë komunitetin. Në këtë kuadër, Nënqim Çirçka, drejtues i shoqatës "New Community", me qendër në Shkodër, njëkohësisht mbështetëse e projektit që nga vitit 2003, është shprehur mbi qëllimin e këtij projekti, që padyshim konsiston në organizimin e "Parkut Ballkanik të Paqes", pa ndarje kufitare. Kështu që mes tre kufijve, Shqipëri, Kosovë dhe Mali i Zi të organizohet një Park Ballkanik Paq, i cili merret të jetë pa kufij dhe do të kontribuojë në mbrojtjen e mjedisit, në zhvillimin e turizmit dimëror dhe atij veror dhe

padiskutim do të jetë një simbol paqesje për rajonin dhe Ballkanin, duke ndikuar dhe në bashkëpunimin rajonal. Në këtë takim ishin të pranishëm edhe protagonistët të cilët jetojnë jashtë kufijve gjeografikë të tre shteteve pjesëmarrëse në projektin "Parku Ballkanik i Paqes", ku mund të përmendim Naim Hasani, shqiptar me banim në Londër. I kontuar në cilësinë e anëtarit të bordit ekzekutiv i "Parkut Ballkanik të Paqes", me qendër në Londër Hasani vlerësoi qytetin e Shkodrës, si qyteti më i përshatshëm për organizimin e aktiviteteve të vazhdueshme, sidomos ballkanike, kjo duke qenë se ky qytet është edhe një qendër e rëndësishme e vendit. Duke vizuar, Hasani bëri të ditur se projekti në fjalë është krijimi i një

parku paqesje mes vendeve të Ballkanit, ku të gjithë të bashkëpunojnë për zhvillimin e turizmit në këto zona. Synimi më i projektit cilësohet edhe kthimi i 'parkut' në simbol të paqes dhe të kalimit të lirë të qytetarëve nga të gjitha anët e Shqipërisë, Malit të Zi dhe Kosovës, në një zonë të pandarë, pa kufij. Të tjerë të pranishëm në këtë aktivitet që për nga rëndësia kapërcen çdo barrierë kufitare u shprehën lidhur me zonën që parashikohet të përfshijë ky park. Parku Ballkanik i Paqes fillon nga zonat e Vemoshit, Thethit, Valbonës në Tropojë duke vazhduar në Kosovë, Deçan, Bjeshkët e Rugovës, Bjeshkët e Rrozhajës, Plavë, Guci, dhe lichen përsëri me zonën e Vemoshit, pra e qajtur ndryshe "Bjeshkët e Namuna.

Shkurt nga bota

POPULLATA E ARINJVE POLARË NË ZHUKJE

Numri i popullatës së arinjve polar ka ardhur ndjeshëm në rënie. Ka vetëm 19 popullata arinjsh polar në të gjithë botën, kështu kjo rënie përfshin më shumë se ¼ e popullatës së këtyre specieve. Rënia e popullatës së arinjve polar tregon që i gjithë Arktiku është nën një tension të madh si rezultat i ndryshimit të klimës.

Sipas studuesve-Ne duhet të ndalojmë dhe largojmë ngrahjen globale pasi ka shkakuar zhdukjen e këtyre popullatave. Ky lajm nuk është alarmant vetëm për arinjtë polar por dhe për specie të tjera të Arktikut, si dhe për njerëzit që banojnë në këtë zonë. Duke u bazuar nga raporti i publikuar nga një grup specialistësh të

IUCN (World Conservation Union) për arinjtë polar dy nga nënpopullatat më të mirë në botë si ajo në Kanada dhe në pjesën jugore të detit Beaufort kanë pasur një rënie prej 22 % dhe 17% respektivisht gjatë dy dekadave të kaluara.

Popullatat e tjera në zhukje janë ato në Baffin Bay dhe Kane Basin të shpërndara ndërmjet Groenlandës dhe Kanadasë "Ndryshimi i klimës është kërcënimi kryesor për arinjtë polar, pra stabilizimi i klimës është mënyra e vetme për mirënjohjen e këtyre specieve.

Burimi - WWF

MACJA, KAFSHA MË E HERSHME E SHTËPISË
Shkenoëtarët thonë se një varr në ishullin mesdhetar të Qipros ka provuar se mes maceve dhe njeriut ekziston një lidhje e hershme, gati 9 500 vjeçare.

Duke shkruar në revistën Shkenca, studiuesit

Shkurt nga bota

francezë thanë se skeleti i një maceje të egër ishte gjetur i varrosur pranë eshtrave të një njeriu të epokës së reolitit.

Kjo sipas tyre sugjeronte se macja ishte një kafshë shtëpiake, moshita e vrazë pas vdekjes të të zotit të saj.

Shkenoëtarët besojnë se macet e egra u afruan me njerëzit pasi ato luftonin minjtë që hanin drithërat. Deri tani beshej se egjiptianët e lashtë ishin të parët që zbutën si kafshë shtëpiake macet, kjo rreth 4 mijë vjet më parë.

BASHKIMI EUROPIAN KALON LIGJIN E RI PËR KIMIKATET

Sipas legjislacionit REACH, shoqëritë në B.E kanë për të siguruar të dhëna për kimikatet e prodhuara rreth 10 ton për vit dhe ka një mekanizëm për zëvendësimin e vazhdueshëm dhe bio-akumulues të kimikateve në qoftë se alternativa më të sigurtë ekzistojnë.

Bruksel, Belgjikë - Pas shumë vitesh debat, ligjvënësit evropian miratuan ligjin e ri për kimikatet që do të detyrojnë prodhuesit dhe importuesit e kimikateve të sigurojnë që substancat që shfaqen në tregun evropian të jenë të sigurtë për konsumatorët duke u mbështetur tek WWF legjislacioni i njohur me emrin REACH-arritje (regjistrimi evoluimi, dhe autorizimi i kimikateve e vendos europën në një hap modest përpara afrimit të rregullores së kimikateve. Shoqëritë do të kenë tani siguri për prodhimin rreth 10 ton kimikate në vit dhe

Shkurt nga bota

ka një mekanizëm për zëvendësimin e vazhdueshëm dhe bio-akumulues të kimikateve në qoftë se alternativa më të sigurtë ekzistojnë. Po ashtu në këtë rregullore përfshihet dhe marrja parasysh e informimit të publikut rreth prezencës së kimikateve të rrezikshme në produkte.

"Bashkimi evropian është tani duke insistuar që kimikatet formohen gradualisht në organizmat e gjalla dhe ato që mbeten në mjedis për një kohë të gjatë do të zëvendësohen kudo që të jenë alternativat më të sigurtë të mundshme. Sa herë që shtegjet kryesore do të lejojnë akoma shumë kimikate që mund të shkaktojnë probleme serioze me shëndetin duke përfshirë kancerin, difektet në lindje dhe sëmundjet e riprodhimit..Për veç legjislacionit shumë kimikate me rrezikshmëri të madhe do të lejohen në treg në qoftë se prodhuesit deklarojnë se ata mund ti kontrollojnë ato. Por deklarimi që kimikate të tilla mund të kontrollohen është refuzuar nga një numër shkenoëtarësh, studiuesish duke përfshirë analizat e gjakut të marra nga WWF në më shumë se 350 njerëz në të cilat ka rezultuar një numër të madh kimikatesh toksike në çdo mostër gjaku.

"Pa mbështetjen e nevojshme kimikatet e rrezikshme do të vazhdojnë të infektjnë jetën e egër, shtëpitë tona dhe trupat tonë. Legjislacioni -REACH pritet të hyj në fuqi në mesin e vitit 2007.

Burimi- WWF

Kuriozitete nga mjedisi

- Bretkosa në e vogël në botë është aq e vogël sa që mund të futet në një gishtëz.
- Thithëlqja është një kontrollues natyral i insekteve dëmtues, ajo mund të hajë më shumë se 100 insekte në ditë.
- Amazona ka varietetin më të madh të thithëlqave në të mēdha në botë. Cuvucu është rreth 30 cm dhe peshon më shumë se 1 kg.
- Krokodilët më të gjatë mund të arrijnë deri në 8 metër.
- Fjala "dinozaur" e ka origjinën nga "deinos" greke, që do të thotë i tmerrshëm ose i rëndë, e kombinuar me "sauro" që do të thotë hardhuçë. Ky emër, "hardhuçë e tmerrshme" është për shkak të faktit se dinozaurët shiheshin fillimisht si krijesa gjigante dhe të llahtarshme.
- Një vezë struci mund të peshojë deri në 1.5 kg.
- Një kangur mund të kërcëjë deri në 3.6 m lartësi, I shtyrë nga këmbët e tij të pasme.
- Pavarësisht nga pëmasa e saj e madhe, qafa e gjirrafës ka vetëm 7 kocka.
- Tqazi është një gur i quar i mallë, në i përdoruri në bizuteri. Ai mund të jetë pa ngjyrë ose blu, i bardhë, gri, jeshil, i verdhë, kafe, portokalli, vjollcë ose ciklamirë. Sidoqoftë, nëse i ekspozohet dritës dhe ngratësisë së diellit, ngjyra e tij mund të pësojë ndryshime.
- Devetë janë përshatur për të jetuar në klimë të thatë. Kur gjejnë ujë ato mund të pinë 70-100 litra në vetëm 10 minuta. Ato mund ta mbajnë këtë për ditë të tëra dhe mund të udhëtojnë në shumë se 250 km.
- Mercinangat ndërtojnë rrjeta të tipeve të ndryshme për të kapur prehtë. Rrjetat përbëhen nga një proteinë e lëngshme në formë fi-jesh. Ato mund t'i marrin këto materiale ushqyese duke ngrënë.
- Nafta e ka origjinën nga organizmat detare të thellësive të oqeaneve, të cilat kanë qenë të mbuluara nga llumi dhe të kushtëzuara për të vepruar nga dekompozimi i mikroorganizmave.

Adresa e redaksisë: Ish- klinika qeveritare, shkalla 3, kati IV, Tiranë
Tel.: 04 234 851, Cel.: 068 21 82081 e-mail: ekolevizja@yahoo.com

TIRAZHI: 600 KOPJE

STAFI
EDITORI - Xhemal MATO
Kryeredaktore - Argetina TANUSHI
GAZETARË: - Rovena TASHI
- Indrit KODRA
- Anxhela XHINDOLI